विषादलुप्तप्रतिपत्तिविस्मितं कुमारसैन्यं सपदि स्थितञ्च तत्। वशिष्ठधेनुश्च यदृच्छयागता श्रुतप्रभावा ददृशेऽथ नन्दिनी ॥ ४० ॥ तदङ्गनिस्यन्दजलेन लोचने प्रमृज्य पुण्येन पुरस्कृतः सतां। अतीन्द्रियेष्वप्युपपन्नदर्शनो बभव भावेषु दिलीपनन्दनः ॥ ४१ ॥ स पूर्वतः पर्वतपक्षशातिनं ददर्श देवं नरदेवसम्भवः। पुनःपुनः सूतनिषिद्धचापलं चरन्तमश्वं रथरश्मिसंयतं ॥ ४२ ॥

सर्गः ३

वीति। कुमारस्य रघोः सैन्यं शीघ्रं विस्मितं विस्मयेन युक्तं जातं इत्यर्थः किं० सैन्यं विषादेन उपायाभावेन नष्टं प्रतिपत्तिः ज्ञानं यस्य तत् अनन्तरं नन्दिनी इति नाम वशिष्ठस्य धेनुः यदृच्छया आत्मनः इच्छया तत्र आगता सा धेनुः सैन्येन ददृशे किं० धेनुः श्रुतः प्रभावो यस्याः सा ॥ ४० ॥ तदिति। दिलीपस्य पुत्रः इन्द्रियाण्यतिक्रान्तेषु वस्तुषु उपपन्नं दर्शनं यस्य सबभूव किंकृत्वा तस्याः धेनोरङ्गात् निःसृतेन पुण्येन जलेन नेत्रे प्रमृज्य शोधयित्वा किं० सः सतां पूजितः ॥ ४१ ॥ स इति। सरघुः पूर्व्वस्यां दिशि इन्द्रं ददर्श किं० रघुः नरदेवात् उत्पत्तिर्य्यस्य सः किं० इन्द्रं पर्व्वतस्य पक्षाणां छेदकं पु० किं० अश्वं चरन्तं किं० अश्वं वारम्वारं मातलिनाम्ना सूतेन सारथिना निषिद्धं चापल्यं यस्य सतं पुनः किं० अश्वं रथस्य रज्जुभिः संयतं बद्धं ॥ ४२ ॥